

Sygnatura akt I C 629/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

K., dnia 23-05-2018 r.

Sąd Rejonowy w Kaliszu I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Katarzyna Porada-Łaska

Protokolant: sekretarz sądowy Sylwia Marek

po rozpoznaniu w dniu 23-05-2018 r. w Kaliszu na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W.

przeciwko C. G.

o zapłatę 20 000,00 zł

oddala powództwo.

SSR Katarzyna Porada - Łaska

Sygn. akt I C 629/18

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Rejonowego w Kaliszu z dnia 23 maja 2018r.

(...) Fundusz Inwestycyjny Zamknięty w W. pozwem wniesionym w dniu 20.10.2017r. domagał się zasądzenia od pozwanej C. G. kwoty 20.000,00 zł wraz z następującymi odsetkami:

-ustawowymi za opóźnienie naliczanych od kwoty 9.510,94 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty,

-umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP nie przekraczającej dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie naliczanych od kwoty 10.489,06 zł od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty.

Nadto powód wniósł o zasądzenie od strony przeciwnej kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że wierzytelności objęte pozwem wynikają z braku zapłaty przez pozwanego kwoty pożyczki zaciągniętej u pierwotnego wierzyciela (...) Bank S.A., będącego poprzednikiem prawnym (...) Bank S.A. Powód swoją legitymację procesową wywodzi z zawartej z poprzednim wierzycielem pozwanej umowy przelewu wierzytelności z dnia 08.03.2012r. Ponadto powód wyjaśnił, że niniejszym postępowaniem dochodzi części należności wynikającej z umowy zawartej między pozwaną a jej poprzednim wierzycielem.

Pozwana nie wniosła odpowiedzi na pozew, a swoje stanowisko zaprezentowała na rozprawie w dniu 9 kwietnia 2018r. domagając się oddalenia powództwa, podnosząc zarzut przedawnienia dochodzonego roszczenia.

Ustosunkowując się do powyższych twierdzeń strony przeciwnej, powód podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie. Jednocześnie wskazał, że ewentualne przedawnienie roszczenia dochodzonego w niniejszej sprawie nie spowoduje, że zobowiązanie pozwanego wygaśnie, ponieważ zobowiązanie to będzie nadal istniało, przekształci się jedynie w zobowiązanie naturalne. N. od tego, powód zaproponował pozwanemu zawarcie ugody.

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 15.09.2008r. pozwana wraz z (...) Bank S.A. z siedzibą w K. zawarła umowę pożyczki gotówkowej nr (...) na podstawie której, bank udzielił pożyczkobiorcy pożyczki w kwocie 11.157,49 zł na okres od 15.09.2008r. do dnia 15.09.2011r. Pozwana zobowiązała się zaś do spłaty pożyczki wraz z odsetkami w równych miesięcznych ratach kapitałowo-odsetkowych, płatnych 15. dnia każdego miesiąca, w wysokości 425,53 zł, z tym zastrzeżeniem, że pierwsza rata będzie rata wyrównawczą, a jej wartość nie będzie wyższa niż 425,53 zł.

Zgodnie z § 6 umowy, w przypadku opóźnienia w terminowym regulowaniu rat pożyczki zgodnie z ww. postanowieniami, bank będzie pobierał od niespłaconej w terminie pożyczki podwyższone odsetki naliczone wg stopy procentowej w wysokości średniego oprocentowania WIBOR, dla 3-miesięcznych lokat na rynku międzybankowym z 10 ostatnich dni roboczych ostatniego miesiąca poprzedniego kwartału, powiększonej o 25 punktów procentowych.

(dowód: umowa k.38-41)

Z dniem 04.01.2010r. nastąpiło połączenie (...) Bank S.A. z (...) Bank S.A., na podstawie którego (...) Bank S.A. wstąpiła z dniem połączenia we wszystkie prawa i obowiązki (...) Bank S.A.

Z dniem 01.06.2010r. nastąpiło przeniesienia całego majątku (...) Bank S.A. w W. na (...) Bank S.A. w W., który wstąpił z dniem połączenia we wszystkie prawa i obowiązki (...) Bank S.A.

Z dniem 01.06.2012r. (...) Bank S.A. zmieniła nazwę na (...) Bank S.A.

(okoliczności niezaprzeczone art. 230 k.p.c.)

Pozwana zaprzestała regularnego spłacania zadłużenia wynikającego z zawartej umowy pożyczki, ponieważ jej mąż zachorował na nowotwór. Pozwana dokonała ostatniej wpłaty na rzecz banku z tytułu spłaty zadłużenia w 2009 roku. Nie toczyło się żadne postępowanie egzekucyjne wobec pozwanej z tytułu braku spłaty zadłużenia.

(dowód: zeznania pozwanej k.72)

W dniu 14.09.2009r. (...) Bank S.A. w K. wystawił Bankowy Tytuł Egzekucyjny, z którego wynika, że wierzycielowi przysługuje wobec pozwanej wymagalna wierzytelność w wysokości 12.167,22 zł.

(dowód: bankowy tytuł egzekucyjny k. 37)

W dniu 8 marca 2012r. powód zawarł umowę przelewu wierzytelności z poprzednim wierzycielem pozwanej, nabywając na tej podstawie m.in. wierzytelność wobec pozwanej wraz z prawem do naliczania odsetek.

(dowód: umowa k.16-19, załącznik k.42)

Pismem z dnia 08.03.2012r. (...) Bank S.A. w W. zawiadomił pozwaną o przelewie przysługujących mu wobec niej wierzytelności na rzecz powoda.

(dowód: pismo k.43)

Pismem z dnia 29.08.2017r. powód wezwał pozwaną do zapłaty.

(dowód: pismo k.44-45)

Stan faktyczny w znacznej części był bezsporny. Sąd opierał się przede wszystkim na art. 230 k.p.c. Za wiarygodne uznano zgromadzone w sprawie dokumenty, albowiem ich prawdziwość nie budziła wątpliwości i nie była zakwestionowana przez żadną ze stron. Nadto, Sąd orzekający oparł swoje ustalenia faktyczne również na zeznaniach pozwanej. W ocenie Sądu zeznania pozwanej jawiły się jako rzeczowe, logiczne i konsekwentne, dlatego też przyznano

im przymiot wiarygodności w pełni. Należy zwrócić również uwagę, że ich treść zeznań korelowała z zebrany w sprawie materiałem dowodowym.

Sąd zważył, co następuje:

Roszczenie zgłoszone przez stronę powodową dotyczyło wierzytelności wynikającej z umowy pożyczki łączącej pozwaną z pierwotnym wierzycielem, którą powód nabył w drodze umowy cesji wierzytelności z dnia 8 marca 2012 roku.

Rozważania w niniejszej sprawie należy w pierwszej kolejności skoncentrować na ocenie zgłoszonego przez pozwaną zarzutu przedawnienia roszczenia, albowiem jego skuteczne podniesienie jest wystarczające do oddalenia powództwa bez potrzeby ustalenia, czy zachodzą wszystkie inne przesłanki prawnomaterialne uzasadniające jego uwzględnienie, a ich badanie w takiej sytuacji staje się zbędne (por. uchwała pełnego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dnia 17 lutego 2006 r. III CZP 84/05, tak też: Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 11 sierpnia 2010 r., I CSK 653/09).

Zarzut ten okazał się w pełni zasadny.

Zgodnie bowiem z dyspozycją art. 117 § 1 k.c. z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, roszczenia majątkowe ulegają przedawnieniu. Po upływie terminu przedawnienia ten, przeciwko komu przysługuje roszczenie może uchylić się od jego zaspokojenia, chyba że zrzeka się korzystania z zarzutu przedawnienia. Jednakże zrzeczenie się zarzutu przedawnienia przed upływem terminu jest nieważne (art. 117 § 2 k.c.). Poza sporem pozostaje, że przedmiotowy zarzut został skutecznie podniesiony przez pozwanego w niniejszej sprawie, a roszczenie dochodzone niniejszym powództwem jest roszczeniem majątkowym.

W tym miejscu przypomnieć należy, zgodnie z treścią art. 118 k.c. jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia roszczenia wynosi lat 10, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej – trzy lata. Ustanowienie w przytoczonym przepisie terminu przedawnienia dla roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej stanowi odstępstwo od ogólnej zasady, zgodnie z którą termin przedawnienia wynosi lat dziesięć. Jednakże dla zastosowania tego wyjątku ustawa wprowadza wymaganie, aby określone roszczenie, które przysługuje podmiotowi prowadzącemu działalność gospodarczą pozostawało „w związku z działalnością gospodarczą”. Zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2007 roku, w sprawie sygn. akt IV CSK 356/06, termin przedawnienia roszczenia banku wobec osoby nie będącej przedsiębiorcą wynosi również trzy lata.

Wskazać również należy, iż w myśl ogólnej zasady wyrażonej w art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Zgodnie z procedurą cywilną nie do Sądu należy zarządzanie dochodzeń w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie. Sąd nie jest zobowiązany do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności spornych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawiania dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.) a ciężar udowodnienia faktów mających znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy spoczywa na tej stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne.

Skoro zatem pozwana podniosła zarzut przedawnienia, to do powoda należało wykazanie, że roszczenie stało się wymagalne i że nie upłynął jeszcze termin jego przedawnienia. W niniejszej sprawie udzielenie pozwanej przez Bank pożyczki w dniu 15 września 2008 roku niewątpliwie stanowiło czynność prawną związaną z prowadzoną przez bank działalnością gospodarczą i tym samym objęte było trzyletnim okresem przedawnienia.

Zgodnie z treścią art. 120 § 1 k.p.c. bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne. Wymagalność jest to stan, w którym wierzyciel ma prawną możliwość żądania zaspokojenia przysługującej mu wierzytelności. Roszczenia mogą uzyskać przymiot wymagalności w dniu oznaczonym przez ustawę lub przez czynność prawną, albo wynikającym z właściwości zobowiązania. W doktrynie określa się wymagalność jako stan, w którym wierzyciel ma prawną możliwość żądania zaspokojenia przysługującej mu wierzytelności. Jest to

stan potencjalny, o charakterze obiektywnym, którego początek zbiega się z chwilą uaktywnienia się wierzytelności. Stanowi to początek biegu przedawnienia. Natomiast bieg przedawnienia przerywa się przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju, albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia roszczenia lub zabezpieczenia (art. 123 § 1 k.p.c.) oraz przez uznanie roszczenia przez osobę, przeciwko której roszczenie przysługuje. Przerwanie biegu terminu przedawnienia wyłącznie może wynikać z zachowania wierzyciela lub dłużnika. Przyczynami przerwania biegu terminu przedawnienia mogą być zarówno zdarzenia (czynności) w znaczeniu materialnoprawnym (uznanie roszczenia), jak i o charakterze procesowym (wniesienie powództwa w celu dochodzenia roszczenia).

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, że Bank S.A. z siedzibą w K. zawarł w dniu 15 września 2008r. umowę pożyczki z pozwaną. Skoro bieg przedawnienia rozpoczyna się od dnia, w którym roszczenie stało się wymagalne, to będzie to najpóźniej następny dzień po wypowiedzeniu pozwanej umowy pożyczki. Jednakże w świetle niniejszej sprawy powód nie wykazał w jakim dniu pierwotny wierzyciel pozwanego wypowiedział umowę pożyczki. Wobec tego uznać należało, że dzień z jakim roszczenie stało się wymagalne będzie następny dzień po dniu określonym w umowie pożyczki nr (...) jako dzień jej spłaty, czyli 15.09.2011r., co wynika z postanowień § 1 pkt 1 tej umowy (k.38).

Powód reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, mimo podniesienia przez pozwaną zarzutu przedawnienia, nie wykazał, aby po dniu 15.09.2011r. doszło do przerwania biegu przedawnienia. Pozwana zaprzeczała, aby prowadzone było przeciwko niej jakiegokolwiek postępowanie egzekucyjne zamierzające do wyegzekwowania dochodzonego niniejszym pozwem zobowiązania. Powództwo zostało bowiem wniesione do Sądu dopiero w dniu 20 października 2017r. czyli po upływie ponad 6 lat od daty wymagalności umowy pożyczki, stąd nie mogło przerwać trzyletniego terminu przedawnienia.

Z powyższych rozważań wynika, że roszczenie dochodzone niniejszym pozwem przedawniło się najpóźniej w dniu 16.09.2014r. Powód utracił zatem możliwość skutecznego dochodzenia tego roszczenia na drodze sądowej. Przedawnione roszczenie przekształca zobowiązanie w zobowiązanie naturalne. Skutek przedawnienia polega bowiem na tym, że dłużnik uzyskuje prawo zgłoszenia zarzutu (tzw. zarzutu peremptoryjnego) wyłączającego możliwość dochodzenia wykonania świadczenia (lub odszkodowania za szkody powstałe wskutek jego niewykonania lub nienależytego wykonania) przed sądem (państwowym lub arbitrażowym). Wykonanie tego uprawnienia (czyli podniesienie zarzutu) powoduje, że roszczenie już nie może być skutecznie dochodzone. Dotyczy to nie tylko roszczenia głównego, ale i odsetek za opóźnienie (tak uchwała SN z 10.11.1995r., III CZP 156/95). Podniesienie więc przez pozwaną zarzutu przedawnienia roszczenia głównego rozciągało się również na odsetki. Roszczenie o odsetki przedawnia się najpóźniej z chwilą przedawnienia roszczenia głównego. Skoro dochodzone przez powoda roszczenia uboczne są akcesoryjne wobec roszczenia głównego (kapitału pożyczki), to należało uznać, że zgłoszony zarzut przedawnienia odsetek jest również zasadny.

Podsumowując, w ocenie Sądu Rejonowego powództwo podlegało oddaleniu z powodu przedawnienia roszczenia i z tego względu odstąpiono od merytorycznego rozpatrzenia istoty sprawy, a więc zasadności roszczenia, jego treści oraz wysokości. Uwzględniony zarzut przedawnienia, będący jedną z tzw. przesłanek negatywnych jurysdykcyjnych, usuwa obowiązek szczegółowego badania przez sąd, czy i jakie roszczenie rzeczywiście przysługuje powodowi i jaka jest jego wysokość.

Wobec powyższego, na podstawie powołanych wyżej przepisów, Sąd w punkcie I wyroku oddalił powództwo.

SSR Katarzyna Porada-Łaska